

Іздеу жүйелері

Іздеу жүйесі — мәліметті Интернеттен іздеу мүмкіндігін ұсынатын веб-торап. Іздеу жүйесінің басым бөлігі мағлұматты Әлемдік өрмек сайттарынан іздейді, алайда файлдарды ftp-серверлерден, тауарларды интернет-дүкендерінен, сондай-ақ мәліметті Usenet жаңалықтар тобынан іздей алатын жүйелер де бар. Соңғы уақытта түрлі XML-деректер ішінде RSS технологиясына негізделген іздеудің жаңа түрі пайда болды.

Іздеу жүйесі дегеніміз- кілттік сөздерді пайдалану арқылы өзіңізге қызықты, қажетті ақпараттарды табу, іздеу WEBсайтын айтады. Іздеу жүйесінің көптеген түрлері бар, оны көбінесе 4 компонент арқылы ақпаратты іздеу және ұйымдастыру кеңінен қолданылады.

Олар:

1. *«Паук»- автоматтандырылған программа.* Интернет жүйесінде іздеу арқылы WEB- сайттарды табады. Сонымен қатар WEB парақтарды да анықтайды. Сол арқылы оларды бағалық тізімге енгізеді. Бот және Веб-Краулер программаларын пайдалану арқылы тұтынушыға жасырын түрде іздестіруді ұйымдастырады.
2. *Индекстеуші программа.* Ақпараттарды құрылымдайтын және ұйымдастыратын программа. Ол WEB-сайтқа сіздің табуыңызды ұйымдастыратын программа. Индекстеуші программа тұтынушыға көрінбейді.
3. *Іздеу жүйесінің деректер қоры.* Барлық ақпараттардың жиынтығы. Ол сіздің іздеуіңізге жол ашады. Ол да тұтынушыға көрінбейді.
4. *Интерфейс.* Интернет жүйесінде не керектігін кілттік сөз арқылы іздестіруді ұйымдастыратын терезе.

Net Applications компаниясының деректеріне сүйенсек, 2007 ж. желтоқсан айында [Google](#)-дың нарықтық үлесі дүние жүзі бойынша 77.04 %,

[Yahoo](#) — 12.46 %,

[MSN](#) — 3.33 %,

[Microsoft Live Search](#) — 2.57 %,

[AOL](#) — 2.12 %,

[Ask](#) — 1.38 %,

[AltaVista](#) — 0.13 %,

[Excite](#) — 0.07 %,

[Lycos](#) — 0.02 %,

[All the Web](#) — 0.02 % [1] пайызды құрайды.

The logo for Yandex, featuring the word "Яndex" in a stylized font where the "Я" is red and the rest is black.The multi-colored logo for Google, with each letter in a different color: G (blue), o (red), o (yellow), g (blue), l (green), e (red).The logo for @mail.ru, consisting of a blue rectangle with the text "@mail.ru" in yellow and white.The logo for Rambler, with the word "Rambler" in a blue, rounded font.The logo for YANHOO!, with the word "YANHOO!" in a red, stylized font.The logo for msn, with the word "msn" in blue and a colorful butterfly icon to the right.The logo for pol-za.net, with the text "pol-za.net" in a green, lowercase font.The logo for АПОРТ, with the word "АПОРТ" in blue, uppercase letters.The logo for bing, with the word "bing" in a blue, lowercase font.The logo for NIGMA.RU, featuring a green spider icon and the text "NIGMA.RU" in black, uppercase letters.

Іздеу жүйесінің негізгі 3 түрі бар:

Метамәліметтер арқылы. Бұл көптеген іздеу жүйесін зерттейтін және нәтижесін жинақтайтын жүйе. Оған мысал ретінде мыналарды алуға болады:

Yahoo!: <http://ru.yahoo.com>

MSN Search: <http://search.msn.com>

Alta Vista: <http://www.altavista.com>

Универсалды іздеу жүйесі. Ақпаратты әдеттен тыс іздеу арқылы ақпараттардың кең көлемде қамтитын іздеу жүйесін айтады. Оған мысал ретінде:

Google: <http://www.google.ru>

Yandex: <http://www.yandex.ru>

Rambler: <http://www.rambler.ru>

Іздеу агенті. Күрделі іздеуге арналған программалық құралдар.

Мысалы: Bot Spot: <http://bots.internet.com>

Copernic: <http://www.copernic.com>

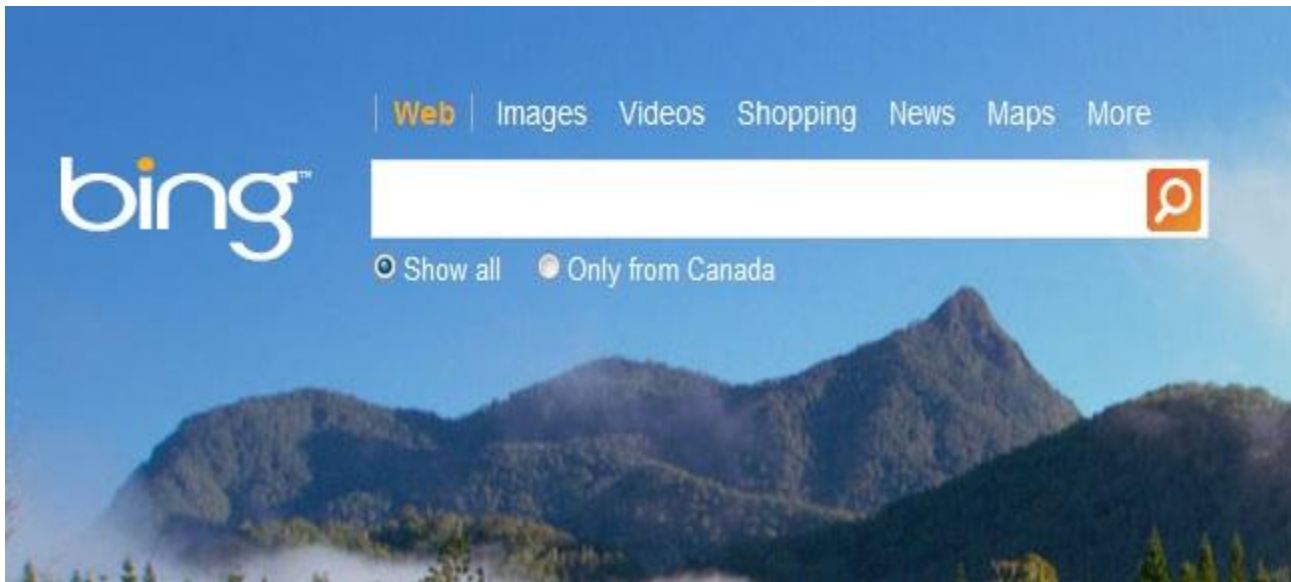
ComScore
компаниясының
аналитикалық деректері
бойынша 2007 жылдың
желтоқсан айында барлық
іздеу сайттары 66 млрд
221 млн іздеу
сұратуларын өңдеген
екен. Яндекс осы
статистикаға кірген және
ол 9-ыншы орында тұр.

Google — нарық үлесі 68,69 % әлемдегі ең сұранысқа ие іздеу жүйесі.

Bing екінші орынға ие, оның үлесі 12,26 %. Әлемдегі ең көп сұранысқа ие іздеу жүйелері:

Іздеу жүйелері нарығы

Іздеу жүйесі	2014, шілде айындағы нарық үлесі	2014, қазан айындағы нарық үлесі	2015, қыркүйек айындағы нарық үлесі
Google	68,69 %	58.01 %	69.24%
Baidu	17,17 %	29.06 %	6,48%
Bing	6.22 %	8.01 %	12,26%
Yahoo!	6.74 %	4.01 %	9,19%
AOL	0,13 %	0.21 %	1,11%
Excite	0.22 %	0,00 %	0.00%
Ask	0,13 %	0,10 %	0,24%